

LONGREAD GEZOND DOOR SPORT EN BEWEGEN

Introductie Sport en Gezondheid

Er zijn veel ontwikkelingen gaande op het gebied gezondheid, preventie en zorg. Drie onderwerpen die elkaar heel erg raken, maar tegelijkertijd ook heel erg verschillend zijn. Enerzijds heb je in het werkveld van sport en bewegen met zorg te maken omdat bewegen goed is voor mensen met een (verhoogd) risico op chronische aandoeningen of om een herstelproces te bevorderen. Voor veel mensen is de stap naar sport en bewegen groot. Helemaal wanneer mensen kwetsbaar zijn en door allerlei belemmeringen worden tegen gehouden. Hier kan de zorgsector een belangrijke rol vervullen in de advisering en doorverwijzing. Bewegen meer inzetten als medicijn zou hier een mooie bijdrage aan kunnen leveren. Hoe kunnen we ervoor zorgen dat zorg en welzijn het domein sport beter weten te vinden (en benutten)?

Anderzijds willen we met sport en bewegen zoveel mogelijk voorkomen of uitstellen dat mensen überhaupt zorg nodig hebben (preventie). Het is algemeen bekend dat meer beweging een belangrijke bijdrage levert aan een goede gezondheid, zowel mentaal als fysiek. Onvoldoende bewegen is één van de belangrijkste oorzaken van chronische aandoeningen. Uiteindelijk kan het verhogen van beweegdeelname zorgen voor een goedkoper zorgstelsel.

Momenteel merken we dat de samenwerking tussen sport en de zorgsector nog niet altijd gemakkelijk tot stand komt. Bewegen zit nog niet op het netvlies van de zorgaanbieders en heeft nog geen prominente plek binnen ons zorgsysteem. Om een voorbeeld te noemen: de GLI is een geweldige interventie om mensen met gezondheidsrisico's te begeleiden naar een betere leefstijl, alleen is 'beweging' het enige onderdeel dat niet vergoed wordt door de zorgverzekeraar.

Onze uitdagingen zijn om er voor te zorgen dat zorg, welzijn en sport beter met elkaar gaan samenwerken om inwoners te informeren over het belang van bewegen en ze begeleiden om dat op een passende plek te kunnen doen. We willen sport nog meer inzetten als middel om gezondere inwoners na te streven. Daarnaast willen we met meer bewegen juist voorkomen dat er veel gebruik wordt gemaakt van de zorg. De grote vraag is; wie heeft hierover het eigenaarschap? Is dat de verantwoordelijkheid van de burger of hebben onze overheidslagen hier een belangrijke rol in? De ambitie van de provincie Noord-Brabant is 3 extra gezonde levensjaren voor alle Brabanders. Sport en bewegen inzetten als middel kan hier een bijdrage aan leveren. Bij de dialoogtafel 'Sport en gezondheid' halen we graag op hoe jullie hier tegenaan kijken, wat jullie ervaringen zijn en wat er voor nodig is om dit te realiseren.

Bronnen:

Bakker, R., & Ros, M. (2022, 29 maart). *Tipkaart: zo werk je als sport- en beweegaanbieder samen met de zorg*. Alles over sport. Geraadpleegd op 3 juni 2022, van https://www.allesoversport.nl/thema/gezonde-leefstijl/tipkaart-zo-werk-je-als-sport-en-beweegaanbieder-samen-met-de-zorg/?utm_source=ActiveCampaign&utm_medium=email&utm_content=Kennisupdate+Kenniscentrum+Sport+%26+Bewegen+%7C+mei+2022&utm_campaign=Kennisupdate+KCSB%2C+week+19+2022

Nederlandse Sportraad. (2022, 20 april). *Sporten en bewegen als gezondheidsbescherming*. Sportknowhow XL. Geraadpleegd op 6 juni 2022, van <https://www.sportknowhowxl.nl/files/2022/BriefNLSportraadGezondheidsbeschermingAanMinisterKuijpers.pdf>

Van Giessen, A. et al. (2022, januari). *Impact van scenario's voor sport en bewegen op gezondheid en zorgkosten Resultaten van een eerste modelleringsstudie*. Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu.

Dialogotafel

We zijn de sessie gestart met het ophalen van individuele kansen en wensen/dromen. Hieronder een tabel waarin staat beschreven wat iedere gemeente daar heeft opgeschreven:

Gemeenten	Kansen	Wensen/dromen
Tilburg	Integrale samenwerking sport-gezondheid → preventie beleid / aanpak / akkoord = ook voldoende sporten en bewegen Beweegcoaches kwetsbare doelgroepen Nieuw aanbod sportverenigingen Verzilveren huidige urgentie / aandacht	Echt gezamenlijk verantwoordelijkheid nemen: overheid – zorg – verzekeraars – sport (inzet – uren – mankracht – geld) Dagelijks voldoende bewegen = maatschappelijke norm
Oisterwijk	Zelf het grote voorbeeld geven door de verandering van leefstijl bv. Via social media te delen met de inwoners en op die manier een stimulans te zijn voor anderen	Groter aantal inwoners gezonder leven door te sporten en eetgewoonte aan te passen
Goirle	Bij ons is sporten en bewegen onderdeel van het sociaal domein. Sport zit in het fundament van het huis van ondersteuning. Kans: veel meer sport inzetten als middel ter preventie. Gebeurt nu niets op de software. Sportstimulering is nagenoeg wegbezuinigd. Benadruk de meerwaarde van de cf-en en bsc-s ook bij raad + uitbreiden fte's	Elke inwoner krijgt (bij inschrijving gemeente bv.) overzicht van sport- en beweegmogelijkheden Collega's uit sociaal domein nemen sporten / bewegen / actieve leefstijl mee in keukentafelgesprekken / contact met inwoners Verhogen sportparticipatie
Meerijstad	"fittere" inwoners (met een beperking) Reductie kosten van de zorg	Regionale centra voor sporters met een beperking Zorgverzekeraars die hun verantwoordelijkheid nemen met betrekking tot preventieve gezondheidszorg (in relatie tot sporten en bewegen)
Zundert	Groot gevoel van saamhorigheid in gemeenschap Kinderen horen graag bij een club Volop organisatiekracht in gemeenschap Amplitie Groot en ruim buitengebied	Sport / marketingteam om beweeggedrag aan te jagen, met name gericht op saamhorigheid Uitbreiding mogelijkheden openbare ruimte. Vooral in combinatie met Staatsbosbeheer Iedere inwoner is aangesloten bij een groep / club die in een vorm van bewegen voorziet en werkt zo bewust of onbewust aan eigen gezondheid
Waalre	Sportwet Bestuursakkoorden Koppeling sport en preventieakkoorden Covid Niet georganiseerde sporten faciliteren → Minder behoefte aan lidmaatschap verenigingen	Elke inwoner van Brabant weet wat en welke gezonde keuzes er zijn: sport en bewegen, voeding en genotsmiddelen Sport is een publieke voorziening en daardoor voor iedereen toegankelijk

Dongen	Stimuleren sport , sportief en maximaal vitaal programma's Samenwerkingsverbanden sportverenigingen stimuleren + activeren: samendoen Vitaliteitscentra health centra. Laagdrempelige instap → geld / dichtbij brengen mogelijkheden Koppelkansen evenementen, regio, horeca, etc.	Voor iedere generatie een op maat gesneden vitaliteitsprogramma met overstap momenten: van 40+ naar 50+ etc.
Gemert-Bakel	Samenwerking – lokaal beweeg / preventieakkoord Communicatie – belang- aanbod Doorverwijzing Divers aanbod Meer buurtsportcoaches – voor alle doelgroepen Sportcoöperatie ontwikkelt zich tot sportakkoord en intensieve samenwerking tussen alle verenigingen in de gemeente Uitbreiden volwassenenfonds sport (pilot loopt in 2022)	Aanbod in de gemeente voor alle doelgroepen in de gemeente Overkoepelende buurtsportcoaches → organiseren van aanbod en ondersteunen van verenigingen en commerciële sportaanbieders, centrale plek met informatie over het gemeentelijke / regionale aanbod (sportmarketing), stimuleren netwerk. Aanjager beweeg / preventieakkoord (i.c.m. GGD) Alle inwoners van de gemeente voldoen aan de beweegnormen en worden gezonder Zorgverzekeraars verantwoordelijkheid nemen
Loon op Zand	Sportdeelname in groepsverband gedaald na Covid → terug op oude niveau of hoger Sporten laagdrempelig → flexibeler en openbare ruimte Bekendheid sportaanbod Toegankelijkheid beweegaanbod	Alle kinderen lid van sportvereniging of club Elke inwoner bekend met het sportaanbod in de gemeente Elke inwoner voldoet aan de beweegnorm
Geertruidenberg	Sport als middel Verschillende organisaties onder één dak	Meer gericht samenwerken
Boekel	Gezondere gemeenschap Betrokken Langer leven → meer beleven Gezonde voeding	Onderwijs meer betrekken (in de klas en buitenschools). Hiermee bereik je 'alle' jongeren die je een goede sport en beweeg – basis – bewustwording kunt meegeven Ouderen meer betrekken. Langer fit → langer thuis → minder zorgkosten Algemeen zorgen voor een gezondere leefomgeving. Betrek: schone luchtakkoord en GGD. Goede uitgebreidere rol voor combinatiefunctionarissen

Vervolgens zijn enkele van deze ideeën gaan indelen langs de assen 'Impact en 'Investerings' en zijn de suggesties 'Bewegemarketing', 'Bewustwording sociaal domein' en 'Bewegen als medicijn' verder uitgewerkt:

Droom / kans / prioriteit: Beweging marketing (lokaal)		
DIALOGSESSIES SPORT & BEWEGEN / DATUM: 13-6-2022 GEZOND DOOR SPORT & BEWEGEN		
€Gemeente	€Provincie / Regio	€Rijk
<u>Ik doe zelf / ik ga doen:</u>	<u>Concreet nodig:</u>	<u>Concreet nodig:</u>
• Expertise inhuren / aanhalen • Data ontsluiten (AVG) • Opdracht moet maatwerk zijn • (Regie kartrekker)	• Draakvlak • Data • Krachten bundelen • Aanjager • Medefinancierder • Conceptvorming • Bewegingmarketeer	• Voorlichting / campagne • Middelen • Faciliteren
← Lokale inbedding		
WAT IS ER VERDER NODIG EN VAN WIE? Medewerking / advies SSNB / VSG		

Droom / kans / prioriteit: Bewustwording Sociaal domein		
DIALOGSESSIES SPORT & BEWEGEN / DATUM: 13-6-2022 GEZOND DOOR SPORT & BEWEGEN		
€Gemeente	€Provincie	€Rijk
<u>Ik doe zelf / ik ga doen:</u>	<u>Concreet nodig:</u>	<u>Concreet nodig:</u>
• Implementatie • Weten wat er allemaal is (bewustwording) • Sport als oplossing • Sociaal domein meer inzetten voor sport • Sport toevoegen in gemeentelijke menukaart • Borgen in de organisatie. Moet in de opdracht staan • Als bestuurder uitdragen	• Rol a la uniek sporten • Sport weet meer van sociaal domein (motiverende gesprekken) • Overzicht en ondersteuning van wat er bij gem. gebeurt. (Delen van best practises en kennis)	• Campagne • Wanneer zorgkosten dalen gaat overheid meer investeren (kost de professional meer tijd) • Menukaart uitbreiden en implementeren kost geld • Sport moet evenwaardig blijven aan preventie (budgetten sport- en preventie-akkoord)
60%	20%	20%
WAT IS ER VERDER NODIG EN VAN WIE? Subsidie verenigingen / sportaanbieder		

Droom / kans / prioriteit: Bewegen als medicijn		
DIALOOGSESSIES SPORT & BEWEGEN / DATUM: 13-6-2022 GEZOND DOOR SPORT & BEWEGEN		
€Gemeente	€Provincie	€Rijk
<u>Ik doe zelf / ik ga doen:</u>	<u>Concreet nodig:</u>	<u>Concreet nodig:</u>
• Convenant - opnemen • Bewustwording gemeente - zorgorganisatie • Gesloten ketenaanpak (preventie / curatief) >>> Doorverwijzing	• Rol onduidelijk >>> Hulp welkom / nodig • Gemeente overstijgende programma's / subsidies >>> ook uniek sporten • Ziekenhuizen doorverwijzen / loket	• Kader - normering • Geld
33%	33%	33%

WAT IS ER VERDER NODIG EN VAN WIE?

33% >>> Zorgverzekering, opleidingen, zorgaanbieders

SSNB 

Take home message:

We zien sporten en bewegen als grote kans voor meer gezonde levensjaren. Er is meer domein overstijgende samenwerking nodig om dit te bewerkstelligen en enige coördinatie/ondersteuning hierop zou wenselijk zijn

- Samenwerking met andere domeinen
- Meer overzicht van succesvoorbeelden
- Meer voorlichting en capaciteit